

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, TINERETULUI ȘI SPORTULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT TIRASPOL
FACULTATEA DE GEOGRAFIE**

Teza de curs la biogeografie

TEMA: DESERTUL GOBI

**A efectuat:
Zolotco Tatiana
Studenta gr. 203B
Specialitatea:
Geografie și Informatica
A controlat:
Dilan Vitalie**

Chișinău 2009

Planul:

I. Introducere

II. Pozitia fizico-geografica si limitele

III. Particularitatile factorilor abiotici de mediu

A. Particularitatile regimului climatic

B. Particularitatile regimului hidric

C. Particularitatile regimului edafic

IV. Biodiversitatea

A. Flora

B. Fauna

Introducere

Deserturile sunt regiuni cu climat arid și semiarid, lipsite de precipitații temperaturi ridicate, uneori cu diferențe mari între zi și noapte, cu vânturi puternice, conditionind o anumită flora și fauna. După caracterul precipitațiilor și al poziției latitudinale, acestea se împart în trei grupe: tropicale, subtropicale și temperate.

Desertul Gobi, care se găsește în Asia Centrală, face parte din zona temperată. În ansamblu informațiile despre acesta erau foarte limitate anexându-se doar pe observațiile făcute de puținii trecători.

În 1989, prăbușirea comunismului în fosta Uniune Sovietică a deschis desertul Gobi care a fost inaccesibil până atunci pentru restul lumii. Secole întregi, izolarea și lipsa căilor de acces au creat în jurul acestuia o aura de mister care persista și în zilele noastre.

Desertul Gobi, mai demult denumit și Samo, după mărime este al doilea din lume după desertul Sahara; se deosebește de acesta prin absența aproape completă a dunele de nisip (3%). Din această cauză desertul Gobi este considerat de către unii geografi ca semidesert. O mare parte a acestuia nu este de nisip, dar este acoperită cu roci goale.

Desertul este cunoscut pentru zilele sale fără nori și pentru cerul care atinge linia orizontului.

Datorită protejării prin lege, a numărului mic de așezări umane și a mediului, desertul ascunde o sumedenie de fosile. În anul 1920, acesta a devenit centrul atenției internaționale, când au fost decoperite ouă și oase fosilizate de dinosaur. Paleontologul american Roy Chapman Andrews prin anii 1922-1930 a efectuat cinci expediții prin regiune, iar descoperirile sale au plasat cu fermitate desertul Gobi pe harta

lumii. El a descoperit nu doar ramasite ale unor dinozauri- oua, crania si maxilare fosilizate- ci si dovezi ale prezentei omului prehistoric, sub forma unor cremene, virfuri de sageti si a altor artefacte. Ramasitele descoperite i-a asigurat desertului Gobi o celebritate scurta. Evenimentele politice din China si Rusia invecinate au inchis caile de acces dintre aceasta regiune si restu lumii, pina spre sfirsitul secolului XX. Astazi oamenii de stiinta sunt ocupati de explorarea desertului, si tot mai multi turisti au ca destinatie desertul Gobi, fascinate de peisajul si istoria naturala absolute unice.

Pozitia fizico-geografica si limitel

Deșertul Gobi situat în Asia centrală este continuarea deșertului din Pamir întinzându-se până la munții Hinggan la granița cu Manciuria, în nord mărginit de munții Altai, munții Saian , Iablonoii, Platoul Mongol și stepa mongolă, în sud de lanțul muntos Nanșan (Altun Șan și Qilian Șan) și Kunlun Șan cu munții Prșevalski și munții Marco Polo, regiune care în nord, este arida.

Întiderea deșertului depășește 2000 km lungime, lățimea pe direcția nord-sud atinge 800 km , iar altitudinea medie este în jur de 1000 m.

Deșertul este subîmpărțit în:

deșertul Beishan limitat în sud de munții Nanșan, în nord de granița mongolă, iar în est de râul Edsin Gol și deșertul Alashan, deșertul este traversat de o șosea principală ce leagă Xiniang cu estul Chinei.

deșertul Alashan este un deșert de

nisip în sud-vestul deșertului Gobi. Limitat în sud de munții Nanshan, în nord de granița mongolă, în vest de deșertul Beishan iar în partea de est de Fluviul Galben. Altitudinea medie 1000 - 1500m.

Particularitățile factorilor abiotici de mediu

În prezent, deșertul Gobi se extinde într-un ritm alarmant, într-un proces cunoscut sub numele de deșertificare. Extinderea este deosebit de rapidă pe marginea de sud în China, care a văzut 3600 km² de terenuri pentru pășunat depășit în fiecare an de către Deșertul Gobi. Furtunile de praf, în China, au

cunoscut o creștere dramatică, în ultimii 20 de ani, în principal din cauza deșertificării, care provoacă daune suplimentare pentru economia Chinei.

Expansiunea Gobi este atribuită în cea mai mare parte în urma activităților umane, în special a defrișărilor, pășunatul excesiv, și a epuizării resurselor de apă. China a făcut planuri diferite pentru a încerca să încetinească expansiunea deșertului, care s-au întâlnit cu un anumit grad mic de succes, impact major. Planul de cele mai recente presupune plantarea de Zid verde din China, un inel imens de păduri nou-plantate speră că guvernul chinez va acționa ca un tampon împotriva extinderii.

Particularitatile regimului climatic

Gobi este un deșert rece, și nu este mai puțin frecvente pentru a vedea îngheț și, ocazional, zapada pe dune sale. Pe langa faptul ca destul de departe spre nord, de asemenea, este situat pe un platou aproximativ 910-1,520 de metri deasupra nivelului mării, care contribuie în continuare la temperaturi scăzute sale. In general in desert clima este temperat-continentală tipică, cu temperaturi extrem de scăzute iarna (pina la - 40 °C), și cu veri foarte fierbinti (temperaturile pot urca pina la +40°C). Aceasta diferență extrem de mare de temperaturi între iarna și vara, și respectiv între zi și noapte se explica prin lipsa apei. Astfel, diferența de temperatură într-un interval de 24 de ore poate atinge 32 °C .

Acest spațiu primește cantități reduse de precipitații: 200-300 mm/an la contactul cu munții , pana la 10-20 mm/an in centru și chiar sub 10 mm/an in zona lacului Lop Nur (Lob Nor). In ciuda acestui fapt, evapotranspirația este deosebit de ridicată, atingând la Hami, aflat între Gobi și Takla-Makan, aproximativ 3578 mm/an. In timpul verii cad ploii destul de puține , care se evaporă chiar înainte de a ajunge la sol, temperatura medie in timpul lunii iulie ajungând la peste 25°C. Iarna, precipitațiile lipsesc , iar gerul sec dăinuie multe luni. Din acest motiv, in desertul Gobi la fel ca și in alte deserturi, verile sunt excesiv de calduroase și de secetoase, iar iernile friguroase, lipsite de zapada. In astfel de condiții climatice. Primăvara izbucnesc furtuni nesănatoase de praf cauzate de curenți de aer rece dinspre Rusia care trec peste Mongolia și sduna praful din tot desertul. Aceste furtuni pot ajunge pina la Beijing. De altfel și munții înalți din sud creează un veritabil baraj orografic care oprește influența musonilor ce aduc ploi bogate.

Temperaturile	Ulaanbaatar	Sivantse
Media anuală	-2.5 °C	+2.8 °C
Ianuarie	-26.5 °C	-16.5 °C
Iulie	17.5 °C	19.0 °C
Extremele	38.0 °C și -43 °C	33.9 °C și -47 °C

Particularitatile regimului hidric

Desi, Gobi, este considerat desert, in regiune exista lacuri, cum ar fi lacurile sarate Orog Nuur si Boon Tsagaan Nuur aflate si acestea intr-un process lent de secare.

Printre dunele de nisip se găsesc circa 100 de lacuri sărate considerate lacuri sfinte de populația locală, mongolii Torgod. Pe langa lacurile din desert exista si multe izvoare subterane, un produs al activitatii seismic continue, insa in cea mai mare parte a pustiului Gobi, apele curgatoare permanente lipsesc. Singura exceptie o reprezinta raul Kerulen, care este afluent al fluviului Amur, care isi aduna apele din Muntii Hentiy Nuruu, la est de Ulan Bator, capitala Mongoliei, unde precipitatiile sunt mai bogate(270mm/an), dupa care se indreapta spre nord-est, pe la marginea pustiului. Raul traverseaza pustiul stancos (niste canioane spectaculoase) cu o mare pierdere de apa datorita evaporatiei, doar lacurile din calea sa: Hulun-Nuur si Buyr-Nuur asigurand supravietuirea. De altfel, lacurile sunt numeroase, alimentate mai ales din ape freatiche de adancime: Gaxun Nur, Sogo Nur, Jartai Yanchi, Dalai Nur, Qagan Nur etc

Particularitatile regimului edafic

Relieful desertului Gobi este neted, arid si golas.

Lipsa apei in desert ar însemna ca solul conține foarte puține materii organice. si este firesc să se presupună că solul este infertil. Acest lucru nu este caz, cu toate acestea. Deșertul solurile sunt printre cele mai fertile din toate

solurilor. Acest lucru se datorează faptului că nu există ploaie insuficiente pentru a spăla substanțe nutritive solubile

În regiunea de vest a deșertului se întâlnesc dune de nisip ce ating o înălțime de 400 m (cele mai înalte dune de nisip din lume)

Avind o clima uscata, astfel solurile se dezvolta foarte lent. Lipsa de umiditate foarte mult încetinește eliberarea de minerale, iar climatul uscat practice ii rareste vegetație. Exista mai multe fosile de animale decit de plante descompunerea este mai lenta. Atunci când ploua cea mai mare parte a apei se scurge provocind eroziunea si au loc acumulari de sare, argila s.a.

Biodiversitatea

In conditiile

extreme care sunt vegetatia si lumea animal este mult mai saraca. Cea mai mare parte a desertului este acoperita cu arbusti si ierburi, insa exista portiuni unde predomina dunele de nisip.

Flora

Vegetatia lemnoasa este foarte rara, citiva pomi crescand doar in lungul albiilor uscate de pe versantii sudici si sud-estici ai muntilor golasi din zona nordica a desertului Gobi.

Chiar daca astazi apele de suprafata au disparut , tufisurile de tamarix, ulmii sau plopii amintesc de vechile cursuri de apa. In locurile in care apa freatica este foarte aproape de suprafata, arborii si arbustii se inmultesc, formand adesea oaze de vegetatie. Datorita uscaciunii si pustietatii se gaseste doar un pom la fiecare 500 de km.

Aici flora este reprezentata de rogozuri ca *Carex hostii*, *Carex pachystylis*, *Carex physodes*, prin graminee ca *Poa bulbosa*, *Aristida karelini* si unele terofite efemere ca *Erophila verna*, *Holosteum umbellatum*, *Lepidium perfoliatum*. Pe unele locuri se mai pot intilni si grupuri de arbusti care ating inaltimea de 3-4 m ca *Haloxylon persicum*, de *Caligonum sp.* si *Ephedra alata*.

Fauna

Odata cu secarea treptata a surselor de apa si a secetelor successive este amenintata si supravetuirea animalelor salbatice specific zonei. In acest desert mai supravetuiesc camila cu doua cocoase, dincare au ramas in salbaticie doar 400 de exemplare, Argalul de Gobi (o speci de oaie, pe cale de disparitie), capra ibex si gazela cu coada neagra, sau persona. Pe langa speciile mai deosebite de animale salbatice din desertul Gobi, exista si 92 de specii de pasari, dintre care aproape toate sunt migratoare, 14 specii de reptile, majoritatea sopirle si 47 specii de mamnifere, printer care se numara rozatoare mici, precum hamster, sobolani,

soareci saritori de desert si soareci de cimp. Probabil ca cel mai spectaculos si mai rar intilnit dintre animalele desertului este ibrisul, numit si leopardul zapezilor, o specie pe cale de disparitie care traieste in regiunile muntoase din provincial Gov Altai.

Pentru a proteja nu doar fauna desertului dar si pentru conservarea florei si unicitatea desertului Gobi, o buna parte a acetuia a fost declarata parc national inca in 1778.

Parcul national Gobi a fost prima rezervatie naturala din lume avind o suprafata de peste 5 milioane de hectare, si este cel mai mare parc din Asia(ca si desertul in genere) si al doilea dupa marime in lume. O treime din suprafata Mongoliei este protejata si aproape jumatate din suprafata protejata face parte din Parcul National Gobi.